

Ans van Dijk tijdens haar rechtszaak.

Foto IISG/Ben van Meerendonk

De Joodse verraadster van Joodse onderduikers Anna van Dijk werd geëxecuteerd na de Tweede Wereldoorlog

De joodse [...] vrouw Anna (Ans) van Dijk is de laatste Nederlandse vrouw die ter dood veroordeeld werd. De avond voor haar executie liet Ans zich dopen en trad ze toe tot de Rooms-Katholieke Kerk. Op 14 januari werd Ans van Dijk door een vuurpeloton in het fort Bijlmer om het leven gebracht.

De ouders van Ans van Dijk (1905-1948), Aron van Dijk en Kaatje Bin, waren joods. Toen ze veertien jaar oud was stierf haar moeder en haar vader werd vervolgens opgenomen in een psychiatrische inrichting. Ans kwam hierna in een verzorgingstehuis terecht. In 1927 trouwde Ans met Bram Querido, maar hun huwelijk duurde slechts acht jaar, tot 1935, waarna het echtpaar uit elkaar ging. Ans kwam erachter dat zij lesbisch was en kreeg een relatie met Miep Stodel. Tegelijkertijd

begon Ans een hoedenwinkel aan de Nieuwendijk in Amsterdam.

Van onderduikster tot dienst bij de SD

In november 1941 raakte Ans haar zaak kwijt doordat het nazistisch regime had bepaald dat Joden niet langer bedrijven mochten beheren. Ans dook onder in de Marco Polostraat in Amsterdam. Zij werd Eerste Paasdag 1943 gearresteerd nadat zij tijdens een verhoor was verraden door twee andere joden [...], die een paar huizen verderop waren ondergebracht. De politie liet haar vrij nadat zij had beloofd om voor de Sicherheitsdienst (SD) te gaan werken. Na verloop van tijd kreeg zij een groep joodse vrouwen om zich heen, die allen op andere [joden jaagden](#).

Arrestatie en rechtszaak

Ans nam dit werk serieus en liet zelfs haar eigen broer en zijn familie oppakken [...]. In totaal heeft deze groep Joodse vrouwen ongeveer *zevenhonderd* onderduikers verraden [...]. Ans beweerde zelf dat dit er 'maar' honderd waren. Toen de Tweede Wereldoorlog op Nederlands grondgebied op 4 mei 1945 was afgelopen, werd Ans op 20 juni 1945 gearresteerd door de politie in Rotterdam. Ze probeerde onder haar straf uit te komen door te stellen dat ze krankzinnig was geworden uit angst en uit lijfsbehoud handelde. Maar het mocht niet baten: op 24 september 1947 werd Ans tot de dood veroordeeld door de 'Bijzondere Raad van Cassatie'.